

COSTURI COMPLETE VS COSTURI VARIABLE: TIPURI ȘI COMPORTAMENTUL ACESTORA

FULL COSTS VS VARIABLE COSTS: TYPES AND THEIR BEHAVIOUR

Autor: Cristina DARII, student, ciclul I

e-mail: darii.cristina1299@gmail.com

Conducător științific: Svetlana MIHAILA

ORCID: 0000-0001-5289-8885

e-mail: svetlana.mihaila@ase.md

Academia de Studii Economice din Moldova

Abstract. Examining costs in enterprise management highlights the importance of understanding them for operational activity. Using various research methods, the behavior of complete and constant costs is analyzed, providing a perspective on their impact on the business. Thus, the need for an integrated approach and compliance with accounting principles for decision-making is generated by the costs within the enterprise.

Keywords: accounting information, management, cost, variable costs, constant costs, company.

JEL: M40, M41

Introducere

Examinarea costurilor complete în sistemului de gestionare a întreprinderii este esențială pentru o înțelegere profundă a costurilor implicate în activitatea operațională a întreprinderii. Această abordare necesită includerea tuturor costurilor implicate în procesele de producție, prestare a serviciilor și efectuarea lucrărilor, de la costurile directe ale materiilor prime și forței de muncă până la costurile indirecte.

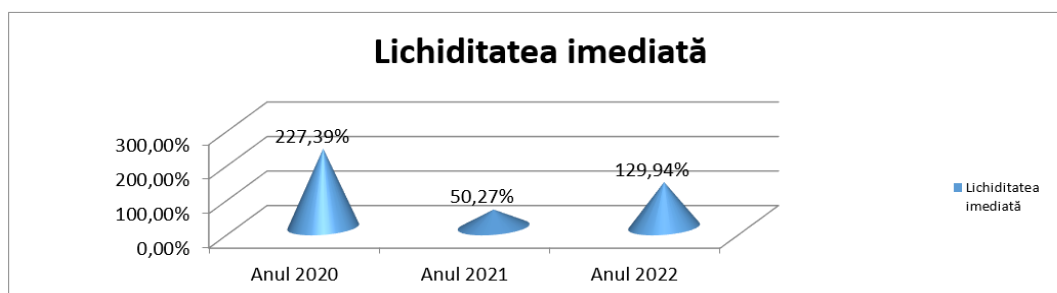
Scopul lucrării rezidă din legătura durabilă între totalitatea costurilor implicate în cadrul activității operaționale a unei entități și contabilitatea de gestiune. Astfel, prezentul studiu propune un cadrul pentru crearea unei imagini de ansamblu a entității care este generată de modificarea costurilor și comportamentul acestora.

Actualitatea temei ține nemijlocit de prezența costurilor în cadrul fiecărei entități, având în vedere că orice proces începe cu efectuarea anumitor costuri. În acest context, contabilitatea de gestiune nu se limitează doar la calcularea acestora, însă și la efectuarea unor concluzii pe baza rezultatelor obținute,

Nr. crt.	Elemente	U.M.	Anul 2020	Anul 2021	Anul 2022
1	Investiții financiare pe termen scurt + Disponibilități	lei	62368	33191	34435
2	Datorii pe termen scurt	lei	27428	66030	26501
3	Lichiditatea imediată	lei	227,39%	50,27%	129,94%

Tabel 4 - Lichiditatea imediată a societății în perioada 2020-2022

Sursa: prelucrare proprie pe baza situațiilor financiare ale societății

formând astfel o imagine de ansamblu a întregului proces care poate reprezenta o premisă a viitorului pentru continuarea activității date.

Metodologia cercetării.

În cadrul acestei cercetări am utilizat mai multe metode de cercetare cum ar fi: *metoda analitică, metoda comparației, metoda inducției și deducției, precum și metoda sintezei.*

Pe parcursul timpului, odată cu dezvoltarea diverselor activități economice calculul costurilor implicate în cadrul procesului de producție a implicat transformarea contabilității într-o disciplină științifică ce a fost studiată atât la nivel național cât și internațional. În acest sens, la nivel național se evidențiază lucrările autorilor: Mihaila S., Bădicu G [5], Cușmăunsă R. [6], Caraman S., Turcanu V. și alții. De asemenea, la nivel internațional putem observa lucrările autorilor: Perez, R. [12], Ionașcu, I. [9], Burduș E [4], Bajan M., [8], William A, Robert A., Raymond J. și alții. Toate aceste personalități marcante lasă o amprentă semnificativă în domeniul economic afirmând necesitatea contabilizării costurilor în cadrul unei entități pentru care această etapă este una destul de importantă în spatele căreia stă nemijlocit un amplu proces de analiză și informare.

Compararea costurilor complete și variabile.

Costurile complete reprezintă totalitatea costurilor constante și variabile implicate în procesul de producție, prestare a serviciilor sau executarea lucrărilor. Acestea sunt formate din costurile constante și variabile implicate în procesul de producție, reprezentate și în *figura 1*.

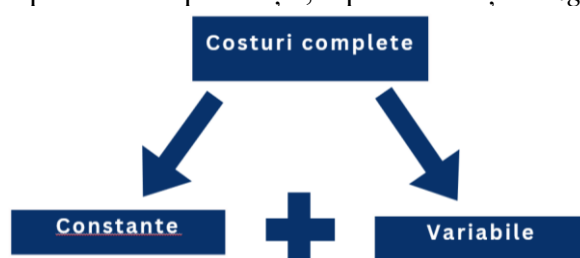

Figura 1. Componentele costurilor complete

Sursa: elaborat de autor

Potrivit cercetărilor naționale, Caraman, S. și Cușmăunsă, R., „costuri variabile sunt costurile, a căror mărime se modifică în raport cu volumul producției, lucrărilor executate, serviciilor prestate; Aici pot fi incluse toate costurile directe, precum și o parte din costurile indirecte de producție și anume, costurile efectuate pentru întreținerea și funcționarea utilajelor de producție. Prin urmare, costurile constante reprezintă costurile, a căror mărime rămâne relativ neschimbată sau se modifică în mărimi nesemnificative, indiferent de modificările volumului producției, lucrărilor executate, serviciilor prestate. Aici se includ costurile generale ale secției de producție.” [3, p.17]. Astfel, un indicator de comparare a costurilor este comportamentul față de volumul fizic de producție. Costurile variabile totale se modifică direct proporțional (în același sens) modificării volumului de producție, iar costurile variabile unitare rămân neschimbate indiferent de variația volumului de producție, iar, costurile constante totale nu se modifică indiferent de modificarea volumului de producție, iar costurile constante unitare se modifică invers proporțional față de modificarea volumului de producție. [3, p.17] Un alt indicator important în compararea costurilor complete și variabile este metoda de calculare a costurilor din cadrul unei întreprinderi cum ar fi:

Metoda de calculație a costurilor variabile Direct-cost care urmărește legătura de cauzalitate liniară dintre produse și costuri, vizând determinarea costului producției fabricate numai în baza costurilor variabile. [3, p.93] În ceea ce privește costurile complete, se folosește *metoda absorbantă* numită și *tradițională* fiind o formă răspândită, întocmită conform prevederilor legale și este destinată tuturor categoriilor de utilizatori. Această metodă include calculul costurilor complete prin adunarea tuturor costurilor variabile și constante pentru fabricarea unui produs. [3, p.95] Între aceste metode există diverse deosebiri care pot fi observate în *figura 2*.

Nr.crt.	Metoda tradițională	Metoda „Direct-cost”
1.	Este necesară pentru întocmirea rapoartelor externe.	Nu se acceptă pentru întocmirea rapoartelor externe.
2.	Costurile indirecte de producție constante se includ în costul producției fabricate.	Costurile indirecte de producție constante nu se includ în costul producției fabricate.
3.	Accentuează profitul.	Accentuează marja de contribuție.
4.	Are un profit mai înalt în cazul în care producția depășește vânzările.	Are un profit mai înalt în cazul în care vânzările depășesc producția.
5.	Nu permite managerului să ia decizii corecte privind modificarea sortimentului produselor fabricate.	Permite managerului să ia decizii corecte privind modificarea sortimentului produselor fabricate.

Figura 2. Compararea metodelor de calculare a costului

Sursa: Elaborat de către autor în baza sursei [6]

Fiecare antreprenor, odată cu inițierea unei afaceri tinde să analizeze diverși indicatori care ar putea da răspuns la unele întrebări ce țin nemijlocit de viitorul acesteia cum ar fi: „care va fi profitul obținut în urma acestei activități?” De aici putem observa și unul din obiectivele principale a fiecărei entități de minimizare a costurilor și maximizare a profitului [7]. Prin urmare compararea periodică a costurilor complete cu cele variabile va permite analiza modului de modificare a deciziilor în funcție de acești indici. În acest context, modul de examinare a costurilor devine o problemă esențială pentru managerii entității care în definitiv pot afirma că o activitate desfășurată cu costuri minime nu oferă neapărat și servicii de calitate. Astfel, *costurile complete* contribuie la formarea unor decizii strategice fiind elaborate pe o perioadă mai mare de timp, stabilind direcția de acțiune pentru ca organizația să-și realizeze obiectivele sale de bază, fiind adoptate de cel mai înalt nivel ierarhic în timp ce *costurile variabile* contribuie la adoptarea unor decizii tactice, precum și curente fiind necesare pentru înlăturarea sau corectarea unor abateri sau perturbații fiind în concordanță nemijlocit cu volumul de produse fabricat.

Concluzii

Costurile complete furnizează o imagine completă a costurilor implicate în procesul de producere sau furnizarea de bunuri și servicii. Analiza acestor costuri permite managerilor să înțeleagă mai bine structura costurilor și să evalueze impactul lor asupra rentabilității întreprinderii. De asemenea analiza costurilor complete și variabile pot ghida deciziile de gestionare a resurselor în cadrul întreprinderii. Identificarea zonelor în care costurile pot fi reduse sau optimizate este esențială pentru îmbunătățirea eficienței operaționale și pentru creșterea competitivității entității.

Referințe bibliografice

- BĂDICU, Galina; MIHAILA, Svetlana. Contabilitatea de gestiune avansată: Note de curs. 2020.
- BOUQUIN, H., Les fondements du contrôle de gestion, Éditeur : Presses Universitaires de France 2011 (4e éd.), 128 p.;
- BURDUȘ, E., POPA, I. Fundamentele managementului organizației, ediția a II-a. București: Editura Pro Universitaria, 2018, 394 p.;
- CARAMAN, S., CUȘMAUNSA, R. Contabilitatea managerială. Note de curs. Manual. Chișinău: ASEM, 2023, 118 p.
- Indicații metodice privind contabilitatea costurilor de producție și calculația costului produselor și serviciilor.
- KAPLAN, R. S., ATKINSON, A. A. Advanced Management Accounting, Third Edition. SUA: Prentice Hall International, 1998, 816 p.
- MIHAILĂ, Svetlana; BĂDICU, Galina. Informația contabilă de gestiune—sursă fundamentală în analiza performanței și dezvoltării durabile a entităților. În: Paradigma contabilă și auditului: realități naționale, tendințe regionale și internaționale . 2016. p. 198-204.
- GRIGOROI, Lilia, et al. Contabilitatea întreprinderii: Manual. 2021.